

Sygn. akt IV Ua 15/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Rybniku IV Wydział

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : Sędzia Mariola Łącka /spr/

Sędziowie: Sędzia Iwona Nowak

Sędzia Maria Olszowska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Dagmara Mazurkiewicz

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2021r. w Rybniku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy **E. K.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 21 kwietnia 2021 r. sygn. akt V U 27/21

oddala apelację

Sędzia: Przewodniczący- Sędzia: Sędzia:

Iwona Nowak Mariola Łącka Maria Olszowska

Sygn. akt IV Ua 15/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 3.12.2020 roku, nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej E. K. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 7 listopada do 25 listopada 2016 r. z ubezpieczenia chorobowego z tytułu zatrudnienia w ZGM R. i zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu ww. świadczenia w kwocie 2 308,69 zł wraz z odsetkami od dnia doręczenia decyzji. W uzasadnieniu organ wskazał, że w toku postępowania wyjaśniającego stwierdzono, iż ubezpieczona wykonała ww. okresie czynności z tytułu umowy zlecenia z Funduszem (...) SA w K., w związku z czym wykorzystwała zwolnienie lekarskie niezgodnie z jego celem, wprowadzając w błąd organ.

Od powyżej decyzji ubezpieczona wniosła odwołanie w którym wskazała, iż nie wykonywała w dniach: 15,22 i 23 listopada 2016 r. żadnych zapisów w dzienniku budowy. Dziennik został dopiero przez nią uzupełniony o te zapisy po ustaniu jej niezdolności do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując wcześniejszą argumentację.

Sąd Rejonowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rybniku wyrokiem z dnia 21.04.2021r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej E. K. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 7 listopada 2016 roku do 25 listopada 2016 roku z tytułu zatrudnienia w ZGM R. oraz zwolnił ubezpieczoną z obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego za w/w okres.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczona E. K. jest zatrudniona w ZGM R..

Ubezpieczona posiada uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi i instalacyjno- inżynieryjnymi przy zabytkach nieruchomych.

(...) SA w K. zwrócił się do ubezpieczonej z zapytaniem czy nie chciałaby „dać papiery” aby być formalnie kierownikiem budowy (bo inwestor miał swojego kierownika budowy) przy planowanym przez ten podmiot remoncie wewnętrznej wodociągowej instalacji przeciwpożarowej w swoim zabytkowym budynku przy ul. (...) w K.. Inwestor musiał uzyskać od (...) Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pozwolenia na prowadzenie robót w zabytku wpisanym do rejestru zabytków. W dniu 9 maja 2016 r. ubezpieczona złożyła podpis na oświadczeniu o przyjęciu obowiązków kierownika robót. W pozwoleniu nr (...) z 18.05.2016 r. (...) zgodził się na wykonanie robót pod warunkiem spełnienia dodatkowych warunków, z których jednym było kierowanie robotami przez ubezpieczoną. Na podstawie ww. pozwolenia inwestor wystąpił do Prezydenta Miasta K. o wydanie decyzji zatwierdzającej projekt budowlany i udzielenia pozwolenia na budowę. Decyzja Prezydenta wydana została 8.07.2016 r. Inwestor był zobowiązany do zarejestrowania dziennika budowy w Wydziale Budownictwa Urzędu Miasta K. oraz do zawiadomienia o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych dołączając oświadczenie kierownika budowy stwierdzającym sporządzenie planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz przejęcia obowiązków kierowania budową. Ubezpieczona we wrześniu 2016 r. złożyła powyższe oświadczenie ,a następnie 24.10.2016 r. została zawarta z nią umowa o pełnienie funkcji kierownika budowy. Zgodnie z umową do zakresu obowiązków kierownika budowy należało: protokolarne przejęcie od zleceniodawcy i odpowiednie zabezpieczenie terenu budowy oraz prowadzenie dokumentacji i dziennika budowy. W § 2 pkt 3 umowy wskazano, że termin rozpoczęcia robót nastąpi 15.11.2016r.

Ubezpieczona od 31.10.2016 r. do 25.11.2016 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku ze skretem jelit wymagającym przez tydzień nawet pobytu w (...) nr 3 w R. pod kroplówkami. W międzyczasie zadzwoniono z Funduszu (...) SA do ubezpieczonej z informacją, że mają już wyłonionego wykonawcę i przystępują do pracy. Ustalono także zostało, iż będą się z ubezpieczoną ewentualnie konsultować telefonicznie i pozostawione zostaną w dzienniku budowy miejsca , aby mogła później uzupełnić zapisy.

Ubezpieczona po uzyskaniu informacji telefonicznej o ukończonych pracach w dniu 12.12.2016 r. przyjechała na miejsce inwestycji (do siedziby Inwestora) i uzupełniła zapisy dziennika budowy o wpisy datowane na: 15, 22 i 23 .11.2016 r.

W dniu 23.12.2016 r. ubezpieczona otrzymała umówione wynagrodzenie z tytułu ww. umowy w wysokości 592, 31 zł.

Decyzją z 3.12.2020 roku, nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej E. K. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 7 listopada do 25 listopada 2016 r. z ubezpieczenia chorobowego z tytułu zatrudnienia w ZGM R. i zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu ww. świadczenia w kwocie 2 308,69 zł wraz z odsetkami od dnia doręczenia decyzji.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w sprawie dokumenty i przesłuchanie ubezpieczonej, które Sąd uznał za wiarygodne, wzajemnie ze sobą korelujące i rzeczowe.

Sąd Rejonowy uznał, że o dwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Wskazał, że jak stanowi przepis art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r., poz. 159 j.t. ze zm.) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego zaś zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Stosowanie zaś do art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Natomiast na podstawie art. 84 ust. 2 ustawy systemowej, za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się: 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania; 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, Sąd Rejonowy stwierdził, iż ubezpieczona nie utraciła prawa do zasiłku chorobowego za okres wskazany w zaskarżonej decyzji.

W okresie zwolnienia lekarskiego, ubezpieczona nie wykonała w dniach: 15,22 i 23 listopada 2016 r. czynności z tytułu zawartej umowy zlecenia. Sama okoliczność, że w okresie niezdolności do pracy ubezpieczona otrzymywała wynagrodzenie z tytułu umowy zlecenia nie świadczy o tym, że spełniła dyspozycję art. 17 ustawy zasiłkowej.

W dzienniku budowy inwestycji przy ul. (...) w K., co prawda są zapisy datowane na: 15, 22 i 23 listopada 2016 r. podpisane przez ubezpieczoną, ale Sąd uznał za wiarygodne twierdzenia ubezpieczonej. Wskazała, że na przedmiotowe zapisy w dzienniku budowy pozostawiono miejsce i wykonała je dopiero po ustaniu swojej niezdolności do pracy. Aby inwestycja mogła być wykonana w zamierzonym terminie, konieczne było takie przeprowadzenie czynności. Mając na uwadze odległy czas jaki minął od okresów przedmiotowej niezdolności ubezpieczona nie miała innej możliwości wykazania ww. okoliczności jak tylko przez własne wyjaśnienia, które Sąd ocenił jako logiczne i wiarygodne.

Sąd I instancji podniósł, że z urzędu znane są takie praktyki (jak wyżej wymienione) stosowane przy prowadzeniu inwestycji budowlanych. Nie są to praktyki godne pochwały, ale w okolicznościach niniejszej sprawy stanowią bezsprzecznie wyjaśnienie istotnych dla rozstrzygnięcia faktów i zasadności przyznanego ubezpieczonej wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia.

Ubezpieczonej nie można przypisać złej woli czy świadomego wprowadzenia w błąd. Ubezpieczona nie przemilczała żadnej okoliczności. Należy uznać, że nie zaistniała żadna z przesłanek utraty prawa do zasiłku, a wypłacone świadczenie jest świadczeniem należnym i bezpodstawne jest żądanie jego zwrotu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Rejonowy działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej E. K. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 7 listopada do 25 listopada 2016 r.

z ubezpieczenia chorobowego z tytułu zatrudnienia w ZGM R. i zwolnił ubezpieczoną z obowiązku zwrotu pobranego świadczenia za ww. okresy.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy, zaskarżając w całości powyższy wyrok i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania tj. art.233 par.1 kpc w zw. z art.228 i 227 kpc poprzez wybiórczą ocenę i nadanie przy ustalaniu stanu faktycznego decydującego znaczenia wyjaśnieniom ubezpieczonej nie potwierdzonych żadnym innym dowodem, z pominięciem ustaleń wynikających z treści innych dowodów, w tym informacji udzielonej przez Fundusz (...) S.A. na temat robót budowlanych prowadzonych w budynku w K. przy ul. (...);
2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art.17 ust.1 oraz art.66 ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że ubezpieczona ma prawo do zasiłku chorobowego za sporne okresy i nie jest zobowiązana do zwrotu nienależnie wypłaconego zasiłku chorobowego za te okresy

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania do Sądu I instancji i zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu apelacji w pierwszej kolejności wskazał, że w spornym okresie pomiędzy 07.11.2016r. a 25.11.2016r. ubezpieczona pełniła funkcję Kierownika Budowy w trakcie remontu prowadzonego w budynku w K. przy ul. (...) i w dzienniku budowy pod datami: 15.11.2016r., 22.11.2016r. i 23.11.2016r. widnieją stosowne wpisy opatrzone podpisami ubezpieczonej. Inwestor, jakim był Fundusz (...) SA potwierdził organowi rentowemu, że w umowie o pełnienie funkcji kierownika budowy nie było przewidzianej możliwości powierzenia tych czynności innej osobie. W osobistych wyjaśnieniach sama ubezpieczona koncentrowała się na wskazaniu daty zawarcia powyższej umowy, przypadającej przed spornym okresem, jednak w żaden sposób nie tłumaczyła swej aktywności w tym czasie, przejawiającej się dokonywaniem wpisów w dzienniku budowy.

Tymczasem w postępowaniu sądowym wyjaśnienia przez nią złożone dotyczyły już nie daty zawarcia umowy, ale tego, że wpisy w dzienniku budowy zostały dokonane później tzn. zarówno już po zakończeniu okresu niezdolności do pracy jak i wykonaniu inwestycji.

Sąd I instancji całkowicie dał wiarę wyjaśnieniom ubezpieczonej, podczas, gdy nie zostały one potwierdzone w żaden weryfikowalny sposób. Odbiegają one zarówno od wyjaśnień złożonych przed organem rentowym jak i od wyjaśnień udzielonych przez Fundusz (...) SA . Do tego Sąd wyraził własne przekonanie o istnieniu takich praktyk przy prowadzeniu inwestycji budowlanych i uznał je za wystarczające wytłumaczenie aktywności ubezpieczonej.

W ocenie organu rentowego zaskarżone rozstrzygnięcie jest wadliwe a co najmniej przedwczesne, bo Sąd Rejonowy nie skazał, z jakiego powodu dał wiarę tylko wyjaśnieniom ubezpieczonej, nie podjął też próby weryfikacji tych wyjaśnień poprzez np. ewentualne zeznania świadków.

W ocenie skarżącego zasady doświadczenia życiowego to pojęcie abstrakcyjne, przez które należy rozumieć powszechne i obiektywne doświadczenie, takie które będzie akceptowane przez ogół, a nie doświadczenie jednostkowe i indywidualne. Zasady doświadczenia życiowego powinny być połączone z zasadami logiki.

Sąd Rejonowy nie nadał żadnego znaczenia okoliczności, że dopiero na etapie postępowania sądowego ubezpieczona podniosła kwestie faktycznego niewykonania pracy w spornym okresie, że dopiero wtedy stwierdziła, że jakoby faktycznie sfałszowała wpisy w dzienniku budowy. Jej twierdzenia – pomimo, że zostały uznane przez Sąd za wiarygodne– nie znajdują potwierdzenia w innych dowodach.

Do prawidłowego zastosowania art.228 par.2 kpc nie wystarcza ogólnikowe powołanie się na fakty znane sądowi z innych rozpatrywanych spraw, lecz niezbędne jest przytoczenie konkretnego faktu , wskazanie sprawy, w której

nastąpiło jego stwierdzenie. Ponadto Sąd obowiązany jest do zwrócenia uwagi stronom na fakt, na którym zamiera się oprzeć, jako na znanym mu urzędowo po to, by mogły one wypowiedzieć się co do tych faktów. Samo ich przywołanie w uzasadnieniu wyroku narusza dyspozycję art.228 par.2 kp (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30.05.2019r. sygn.. akt V CSK 539/18, wyrok S.A Warszawa z dnia 04.06.2019r. sygn. akt V ACa 408/18).

W odpowiedzi na apelację organu rentowego ubezpieczona wniosła o jej oddalenie i podniosła, że zarzuty zawarte w apelacji nie zasługują na uwzględnienie.

Wskazała, że szczegółowo przedstawiła w odwołaniu chronologię zdarzeń , które rozpoczęły się wiele miesięcy przed jej zachorowaniem.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Nie zachodzą zarzucane uchybienia. Nieprawdziwe są twierdzenia apelacji, że ubezpieczona prezentowała inną wersję zdarzeń przed Sądem Rejonowym niż w toku postępowaniu przez organem rentowym.

Ubezpieczona zarówno przed Sądem jak i w piśmie z dnia 16.10.2020r. skierowanym do ZUS Oddział w R. konsekwentnie twierdziła, że w okresie od 7.11 do 25.11.2016r. nie świadczyła pracy w charakterze kierownika budowy i podjęła czynności dopiero 12.12.2016 roku.

Za wiarygodnością zeznań ubezpieczonej przemawia fakt, że E. K. przejęła obowiązki kierownika robót budowlanych przy zabytkowym budynku w K. przy ul. (...) w dniu 09.05.2016r. Pozwolenie na prowadzenie robót budowlanych zostało wydane 18.05.2016r. Prace polegały na remoncie wewnętrznej wodociągowej instalacji przeciwpożarowej według projektu sporządzonego przez mgr inż. P. G..

Zakres robót obejmował demontaż istniejących podejść do hydrantów w piwnicach, wykonanie nowych rurociągów oraz wpięcie się do istniejącej instalacji hydrantowej, demontaż węzła wodomierzowego wraz z szafką i wykonanie nowej szafki wraz z instalacją układu pomiarowego.

W umowie o pełnienie funkcji kierownika budowy z dnia 24.10.2016r. termin rozpoczęcia prac ustalono na 15.11.2016r. a zakończenie robót na 13.12.2016r. Za wykonanie funkcji kierownika przewidziano wynagrodzenie w wysokości 592,31 zł brutto na podstawie przedłożonego rachunku oraz wpisu do dziennika budowy o zakończeniu robót.

W umowie tej brak jest zapisów umożliwiających powierzenie wykonywania pracy innej osobie ,co potwierdził także zleceniodawca Fundusz Górnośląski.

Zatem ubezpieczona po nagłym zachorowaniu nie mogła powierzyć tej funkcji innej osobie.

W świetle powyższych okoliczności Sąd Rejonowy nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów z art. 233 kpc, dając wiarę ubezpieczonej, że czynności kierownika budowy podjęła dopiero 12.12.2016r. i wówczas dokonała wstecznych zapisów w dzienniku budowy pod datami 15.11.2016r., 22.11.2016r. 23.11.2016r.

Na rozprawie w dniu 21.04.2021r. w trakcie przesłuchania ubezpieczonej był obecny pełnomocnik organu rentowego i nie wnosił o przeprowadzenie żadnych innych dowodów.

Zatem zupełnie niezasadny jest zarzut apelującego, że Sąd oparł się wyłącznie na zeznaniach ubezpieczonej i nie poszukiwał innych dowodów.

Niezasadny jest też zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 17 ust.1 i art. 66 ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Z zebranych w sprawie dowodów wynika bowiem, że ubezpieczona do 12.12.2016r. nie wykonywała umowy zlecenia o pełnienie funkcji kierownika budowy. Niewielki i ograniczony do wymiany rury do hydrantu w piwnicy i szafki wodomierza zakres prac nie wymagał jej częstej obecności w miejscu wykonywania prac. Wypłata wynagrodzenia była uzależniona od wpisu w dzienniku budowy o zakończeniu robót, co nastąpiło już po okresie spornej niezdolności do pracy.

Do tego dnia kontakt z wykonawcą prac ubezpieczona miała jedynie telefoniczny.

Nie wykonywała więc pracy zarobkowej w spornym okresie , ani też nie wykorzystwała zwolnienia lekarskiego niezgodnie z jego przeznaczeniem.

Reasumując wyrok Sądu Rejonowego jest słuszny i zgodny z prawem. Dlatego też Sąd na mocy art.385 kpc oddalił apelację jako niezasadną.

Na mocy art.374 kpc Sąd wydał wyrok na posiedzeniu niejawnym.

Sędzia: Przewodniczący-Sędzia: Sędzia:

Iwona Nowak Mariola Łacka Maria Olszowska